

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston säädökseksi (Napolin yleissopimus II)

Valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti lähetetään Eduskunnalle Euroopan unionisopimuksen K.3 artiklaan perustuva ehdotus yleissopimukseksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisestä tulliasiainyhteistyöstä sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 1996

Ministeri *Jan-Erik Enestam*

Ylitarkastaja Ismo Mäenpää

EHDOTUS EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN VÄLISEKSI YLEISSOPIMUKSEKSI

1. Yleistä

Suomella on voimassa kahdenvälisiä hallinnollisia tulliasiainyhteistyötä koskevia sopimuksia useiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa. Unionin oikeus- ja sisäasiainyhteistyön puitteissa (unionin III pilari) on neuvoteltavana yleissopimus unionin jäsenmaiden tullihallintojen välisestä yhteistyöstä, joka sisältäisi perinteisen hallinnollisen yhteistyön lisäksi uudenlaisia yhteistyön ja avunannon muotoja.

2. Yleissopimusehdotuksen tavoitteet

EU:n jäsenvaltioiden tullilaitokset panevat täytäntöön sekä Euroopan yhteisön tullilainsäädäntöä että kansallista tullilainsäädäntöä. Sisämarkkinaliikenteessäkin tullilaitoksilla on edelleen valvontatehtäviä vaikka rajakontrolli on poistettu. Rooman sopimuksen 36 artiklan nojalla jäsenmaat voivat edelleen pitää voimassa erilaisia, lähinnä tavarannäytteenottoon ja haitallisuuden perustuvia, tuonti- ja vientikieltoja sekä rajoituksia. Tullilaitokset kantavat myös erilaisia kansallisia veroja.

Yhteisön tullilainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi suoritettavasta hallinnollisesta yhteistyöstä säädetään yhteisölainsäädännöllä. Nyt kyseessä olevan yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluisi yhteistyö kansallisen tullilainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi sekä avunanto niin yhteisön kuin kansallisen tullilainsäädännön rikkomisten vuoksi syytteeseen ja rangaistukseen saattamiseksi.

3. Yleissopimusehdotuksen pääasiallisen sisältö

Yleissopimusehdotus sisältää kaikki perinteisen hallinnollista virka-apua koskevan sopimuksen elementit tietojen vaihdosta ja vir-

ka-avun antamisesta. Yleissopimuksen pääasiallinen merkitys olisi sen IV jakson määräyksillä erityisistä yhteistyömuodoista.

Jäsenvaltion viranomaiset saisivat jatkaa verekseltään havaitun, tullirikokseen syyllistyneen, henkilön takaa-ajoa toisen jäsenvaltion alueelle ilman ennakkolupaakin, jos tilanne on niin kiireellinen, ettei ilmoitusta ehditä tehdä ennen rajanylitystä.

Saatuaan toisen jäsenvaltion viranomaiselta hyväksynnän, tulliviranomainen saisi jatkaa tullirikoksesta epäillyn tai siihen syyllistyneen epäillyn valvontaa (seuranta) toisen jäsenvaltion alueelle. Kiireellisessä tapauksessa tulisi tehdä ilmoitus viimeistään ylitettävässä raja. Myös tavarannäytteenottoa voitaisiin seurata.

Jäsenvaltio voisi pyytää, että toisen jäsenvaltion viranomaiset eivät pysäyttäisi tuon valtion kautta pyynnön esittäneeseen valtioon tulossa olevaa tuontikiellon alaista tavarallähetystä. Tarkoituksena olisi tavoittaa tavarannäytteenottoa salakuljetusrikoksen selvittämiseksi.

Jäsenvaltio voisi sallia rikollisjärjestöön soluttautuneen toisen jäsenvaltion virkamiehen tai ilmiantajaksi lupautuneen siviilihenkilön toimimaan toisen jäsenvaltion alueella.

Jäsenvaltiot voisivat tapauskohtaisesti perustaa eri maiden virkamiehistä koostuvan tutkintaryhmän.

Suomen ja Ruotsin välillä on sopimus yhteisellä maarajalla suoritettavasta ns. rajatulliyhteistyöstä (SopS. 2/63). Sopimus oikeuttaa viranomaiset nyt kyseessä olevaa yleissopimusehdotusta pidemmälle menevään toimintaan, esimerkiksi pakkokeinojen käyttöön, toisen sopimuspuolen alueella kolmen kilometrin päähän rajasta ulottuvalla ns. valvontavyöhykkeellä. Yleissopimusehdotuksen määräykset toisen jäsenvaltion alueelle ulottuvista toimista koskisivat kuitenkin myös meri- ja ilmarajoja. Yleissopimusehdotus ei myöskään rajaisi toimintaa toisen valtion alueella vain rajan tuntumaan.

4. Yleissopimusehdotuksen vaikutukset ja hallituksen kanta

Koska sisämarkkinoilla tavara liikkuu vapaasti, on kaikkien jäsenvaltion intressissä, että tullirikollisuutta vastustava viranomais-toiminta on tehokasta koko yhteisön alueella. Tehokkuus edellyttää eri jäsenvaltioiden viranomaisten välistä tiivistä yhteistyötä. Tämän vuoksi kaikkien jäsenvaltioiden hyväksymä, yhteistyön vähimmäistason määrittävä

yleissopimus osaltaan vähentäisi tullirikosten aiheuttamia haittoja kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa. Yleissopimusehdotuksella ei olisi taloudellisia tai organisaatioon kohdistuvia vaikutuksia. Koska yleissopimusehdotus sisältää määräyksiä, jotka sallisivat toisen valtion viranomaisten suorittamaan virkatoimia Suomen alueella, yleissopimukseen liittyminen edellyttää eduskunnan hyväksymistä. Hallitus kannattaa yleissopimuksen hyväksymistä.

